

EUROPE DIRECT
Prešov

07
2025

Newsletter

Informačné centrum EUROPE DIRECT-PREŠOV

„EÚ bližšia k obyvateľom Prešovského kraja a obyvatelia bližší k EÚ“

Správa o právnom štáte 2025: dôležitosť právneho štátu pre európsku demokraciu, bezpečnosť a hospodárstvo

Komisia uverejnila šiestu výročnú správu o právnom štáte, v ktorej skúma vývoj v oblasti právneho štátu vo všetkých členských štátoch. Ide o prvú správu v novom funkčnom období Komisie.

Upevňuje úspešnú spoluprácu s členskými štátmi, v ktorej sa uplatňuje preventívny prístup založený na dialógu, má za cieľ posilniť právny štát a dôležitým spôsobom stimuluje reformy.

Správa o právnom štáte a ročný cyklus preskúmania právneho štátu zvyšujú odolnosť európskej demokracie, bezpečnosti a hospodárstva v globálnom prostredí, kde je dodržiavanie základných práv a demokratických systémov čoraz viac pod tlakom. Je preto nevyhnutné, aby sa EÚ opätovne hlásila k právnomu štátu a podnikala konkrétne kroky na jeho podporu a obranu na našom kontinente a vo svete vôbec. Rovnako ako v roku 2024 sa správa netýka len 27 členských štátov, ale obsahuje aj štyri kapitoly venované vývoju v Albánsku, Čiernej Hore, Severnom Macedónsku a Srbsku.

V tohtoročnej správe sa potvrdilo, že mnohé členské štáty sú na dobrej ceste, keďže vo všetkých štyroch kľúčových oblastiach, na ktoré sa správa vzťahuje – spravodlivosť, boj proti korupcii, sloboda médií a inštitucionálny systém brzd a protiváh – dosiahli pokrok v dôležitých reformách. Hoci výzvy v niektorých štátoch pretrvávajú a v niekoľkých prípadoch je situácia závažná, členské štáty sa do procesu naďalej intenzívne zapájajú a v plnej miere alebo čiastočne uplatnili mnohé odporúčania z roku 2024.

Dodržiavanie zásad právneho štátu má zásadný význam aj pre podporu konkurencieschopnosti prostredníctvom jednotného trhu a umožňuje občanom aktívne sa zapájať do spoločnosti a hospodárstva. Právny štát je dôležitým faktorom pre cezhraničné spoločnosti. Podniky, najmä tie malé a stredné, potrebujú stabilné a predvídateľné hospodárske prostredie. Ako stanovila predsedníčka von der Leyenová vo svojich politických usmerneniach, tohtoročná správa kladie osobitný dôraz na otázky, ktoré priamo súvisia s riadnym fungovaním jednotného trhu, teda na riadnu tvorbu právnych predpisov, pravidlá verejného obstarávania a stabilitu regulačného prostredia. Správa sa zameriava na budúci vývoj meniacej sa Európskej únie. Ako súčasť budúceho viacročného finančného rámca sa má predložiť nová generácia výdavkových nástrojov EÚ, ktorá zabezpečí, aby bolo dodržiavanie zásad právneho štátu aj naďalej nevyhnutnou podmienkou čerpania fondov EÚ.

Európska finančná podpora investícií a reforiem v prospech právneho štátu môže priniesť skutočnú pridanú hodnotu. Vďaka nej sa môže zlepšiť sledovanie účinného uplatňovania odporúčaní uvedených v správe.

Hlavné tohtoročné zistenia:

Justičné systémy

Mnohé členské štáty dosiahli v minulom roku pokrok v reformách súdnictva. V rámci opatrení došlo k posilneniu nezávislosti súdnych rád, boli prijaté dodatočné záruky pri vymenúvaní sudcov v prospech autonómie prokurátorov, ako aj v prospech kvality a efektívnosti justičných systémov. V niektorých členských štátoch však reformy napredujú pomalšie a v určitých prípadoch pretrvávajú vážne obavy. Hoci sa úsilie vyvíja vo všetkých oblastiach, v mnohých členských štátoch sú zdroje pre justičné systémy pod tlakom, čo má vplyv na kvalitu a efektívnosť justície. V krajinách zapojených do procesu rozširovania sa pokračovalo vo vykonávaní reforiem súdnictva, zlepšilo sa vyvodzovanie zodpovednosti a efektívnosť, treba však riešiť neprimeraný vplyv na nezávislosť sudcov a pokusy o jej oslabenie.

Protikorupčné rámce

Základným nástrojom pre zachovanie právneho štátu a dôvery občanov vo verejné inštitúcie je boj proti korupcii. Podľa výsledkov prieskumov Eurobarometra z roku 2025 o postojoch občanov a podnikov ku korupcii v EÚ väčšina Európanov považuje korupciu za neprijateľnú. Zo správy vyplýva, že viaceré členské štáty vypracovali nové protikorupčné stratégie a posilnili svoje inštitucionálne kapacity napríklad tým, že navýšili prostriedky určené orgánom presadzovania práva, prokuratúry a súdnictva. Zároveň treba pokračovať v posilňovaní rámcov prevencie, akými sú napríklad rámce upravujúce pravidlá lobizmu, konfliktu záujmov a majetkových priznaní, a postarať sa o to, aby boli prípady korupcie účinne vyšetrené a stíhané. V krajinách zapojených do procesu rozširovania sa posilnili právne a inštitucionálne rámce a v niektorých prípadoch preukázali odolnosť voči neprimeranému tlaku. Na druhej strane vyšetrowanie, trestné stíhanie a rozhodovanie v prípadoch korupcie vrátane prípadov na vysokej úrovni treba ďalej zlepšovať.

Sloboda a pluralita médií

Ústrednými prvkami spoločnosti založenej na zásadách právneho štátu a demokratického vyvodovania zodpovednosti sú sloboda a pluralita médií. V členských štátoch prebiehajú reformy, ktoré majú zosúladiť vnútroštátne právne predpisy s novými pravidlami podľa Európskeho aktu o slobode médií (EMFA). Mnohé členské štáty uskutočňujú reformy zamerané na posilnenie nezávislého fungovania a financovania verejnoprávnych médií a na zlepšenie spravodlivosti a transparentnosti pridelovania štátnej reklamy. Okrem toho niekoľko národných regulačných orgánov pre médiá rozširuje svoje právomoci tak, aby boli v súlade aj s aktom o digitálnych službách. V kontexte neustálych hrozieb sa čoraz väčšia pozornosť venuje bezpečnosti a ochrane novinárov, pričom členské štáty zriaďujú podporné štruktúry alebo pokračujú v ich prevádzke, prípadne posilňujú právnu ochranu novinárov. Zároveň sú potrebné ďalšie opatrenia na riešenie obáv o bezpečnosť novinárov, ako aj na zlepšenie záruk nezávislosti niektorých regulačných orgánov pre médiá a verejnoprávnych médií, zvýšenie transparentnosti ich vlastníctva a zvýšenie spravodlivosti a transparentnosti pri pridelovaní štátnej reklamy. V krajinách zapojených do procesu rozširovania existujú obavy aj v súvislosti s politizáciou regulačných orgánov pre médiá a finančnou udržateľnosťou verejnoprávnych vysielateľov, ako aj s vymenúvaním vedenia vysielateľov.

Inštitucionálny systém brzd a protiváh

Vo viacerých členských štátoch prebiehajú reformy zamerané na posilnenie systému brzd a protiváh, okrem iného tým, že do legislatívneho procesu sa budú viac zapájať zainteresované strany alepší sa kvalita právnych predpisov.

Nestabilné, rýchlo sa meniace právne predpisy – niekedy vypracované bez zainteresovaných strán – však pre podniky aj občanov vytvárajú právnu neistotu. Hoci sa v správe uvádza, že väčšina členských štátov naďalej zabezpečuje podporný rámec pre občiansku spoločnosť, vo viacerých členských štátoch pretrvávajú prekážky súvisiace s požiadavkami na ich financovanie alebo registráciu. V niektorých členských štátoch čelia organizácie občianskej spoločnosti vážnym výzvam, podliehajú nadmerným finančným obmedzeniam či kontrolám a sú nedostatočne chránené. V krajinách zapojených do procesu rozširovania obmedzujú inkluzívnu správu vecí verejných problematiku legislatívne procesy a neúčinné verejné konzultácie. Ťažkosti pretrvávajú, aj pokiaľ ide o systematické dodržiavanie odporúčaní inštitúcií verejných ochrancov práv a iných nezávislých orgánov.

Rozmer jednotného trhu

V správe sa zdôrazňuje vplyv na fungovanie jednotného trhu a prevádzkové prostredie pre podniky vo všetkých štyroch pilieroch. Účinný justičný systém, boj proti korupcii, dobrá správa vecí verejných, právna istota a riadna tvorba právnych predpisov majú významný hospodársky vplyv, formujú podnikateľské prostredie a usmerňujú investičné rozhodnutia. V správe sa poukazuje na to, ako zistené problémy ovplyvňujú fungovanie jednotného trhu a prevádzkové prostredie pre podniky naprieč jeho štyrmi piliermi. V kapitolách o jednotlivých krajinách sa uvádza napríklad špecializácia súdov a sudcov na obchodné veci; mechanizmy na vynucovanie súdnych rozhodnutí; opatrenia na predchádzanie korupcii v oblasti verejného obstarávania; transparentné financovanie médií a stabilné regulačné prostredie potrebné na to, aby mali podniky predvídateľné podmienky na fungovanie.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_25_1742

Ambiciózný rozpočet pre silnejšiu Európu: 2028 – 2034

Európska komisia predložila svoj návrh ambiciózneho a dynamického viacročného finančného rámca (VFR) vo výške takmer 2 biliónov EUR, čo predstavuje 1,26 % priemerného hrubého národného dôchodku EÚ v rokoch 2028 až 2034. Tento rámec poskytne Európe dlhodobý investičný rozpočet zodpovedajúci jej ambíciám byť v nadchádzajúcom desaťročí nezávislou, prosperujúcou, bezpečnou a prosperujúcou spoločnosťou a hospodárstvom.

Európa čelí rastúcemu počtu výziev v mnohých oblastiach, ako je bezpečnosť, obrana, konkurencieschopnosť, migrácia, energetika a odolnosť proti zmene klímy.

Tieto výzvy nemajú dočasný charakter, ale odrážajú systémové geopolitické a hospodárske zmeny, ktoré si vyžadujú silnú reakciu zameranú na budúcnosť. Komisia preto navrhuje, aby sa rozpočet EÚ zásadne prepracoval, a bol tak efektívnejší, flexibilnejší a účinnejší.

Výrazne posilní schopnosť EÚ realizovať základné politiky a zároveň sa bude zaoberať novými a vznikajúcimi prioritami. Tento rozpočet bude naďalej podporovať občanov, podniky, členské štáty, regióny, partnerov a predovšetkým spoločnú budúcnosť EÚ.

Moderný rozpočet EÚ si vyžaduje modernizované a stabilné zdroje príjmov. Preto Komisia tiež navrhuje nové vlastné zdroje a úpravy existujúcich zdrojov, ktoré znížia tlak na rozpočty jednotlivých členských štátov a prinesú 58,5 miliardy EUR ročne.

Predsedníčka von der Leyenová v tejto súvislosti uviedla: „Náš nový dlhodobý rozpočet pomôže chrániť európskych občanov, posilní európsky sociálny model a zabezpečí, aby náš európsky priemysel prosperoval. V čase geopolitickej nestability umožní Európe utvárať svoj osud v súlade s jej víziou a ideálmi. Rozpočet, ktorý podporuje mier a prosperitu a presadzuje naše hodnoty, je najlepším nástrojom, ktorý v týchto neistých časoch môžeme mať.“

Hlavné prvky nového viacročného finančného rámca

Väčšia flexibilita v rámci rozpočtu, aby Európa mohla rýchlo konať a reagovať pri neočakávanej zmene okolností alebo keď bude potrebné riešiť nové priority jednotlivých politík.

Jednoduchšie, efektívnejšie a harmonizovanejšie finančné programy EÚ, aby občania a spoločnosti mohli ľahko nájsť možnosti financovania a získať k nim prístup.

Rozpočet prispôbený miestnym potrebám s plánmi národných a regionálnych partnerstiev založenými na investíciách a reformách, aby sa dosiahol cielený vplyv tam, kde je to najdôležitejšie, a zabezpečila rýchlejšia a flexibilnejšia podpora hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v celej Únii.

Silná podpora konkurencieschopnosti, aby Európa zabezpečila dodávateľské reťazce, rozšírila inovácie a stála v čele celosvetových pretekov o čisté a inteligentné technológie.

Vyvážený balík nových vlastných zdrojov, ktorý zabezpečí primerané príjmy pre naše priority a zároveň minimalizuje tlak na verejné financie jednotlivých členských štátov.

Cieľom návrhu Komisie je zabezpečiť, aby sa financovanie z prostriedkov EÚ riadilo politickými prioritami EÚ, čím sa dosiahnu výsledky, ktoré nemožno dosiahnuť len s využitím rozpočtov jednotlivých členských štátov.

Ďalšie kroky

Rozhodnutie o budúcom dlhodobom rozpočte a systéme príjmov EÚ prerokujú členské štáty v Rade. Prijatie nariadenia o VFR si vyžaduje jednomyselnosť, a to po získaní súhlasu Európskeho parlamentu. Niektoré prvky príjmovej strany (najmä nové vlastné zdroje) si vyžadujú jednomyselnosť v Rade a schválenie členskými štátmi v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami. Komisia urobí všetko, čo je v jej silách, na podporu rýchlej dohody.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_25_1847

EÚ prijala 18. balík sankcií voči Rusku

Európska komisia víta skutočnosť, že Rada prijala 18. balík sankcií voči Rusku zameraný na ďalšie zintenzívnenie tlaku na krajinu a podporu cieľa EÚ, ktorým je dosiahnutie spravodlivého a trvalého mieru pre Ukrajinu.

Nové opatrenia sa zameriavajú na päť základných prvkov: zníženie ruských príjmov z energie, zasiahnutie ruského bankového sektora, ďalšie oslabenie jeho vojensko-priemyselného komplexu, posilnenie opatrení proti obchádzaniu a vyvodenie zodpovednosti voči Rusku za jeho zločiny proti ukrajinským deťom a kultúrne dedičstvo. Týmto balíkom dosahuje počet plavidiel zaradených na zoznam v ruskej tieňovej flotile celkovo 444 plavidiel a počet jednotlivých plavidiel zaradených na zoznam presahuje 2 500. Súčasťou tohto balíka sú aj nové sankcie voči Bielorusku.

Balík obsahuje tieto kľúčové prvky:

ENERGETICKÉ OPATRENIA

Zníženie stropu ceny ropy zo 60 na 47,6 USD a zavedenie automatického a dynamického mechanizmu jeho preskúmania v budúcnosti. Nový systém zabezpečí, aby bol strop vždy o 15 % nižší ako priemerná trhovú cenu surovej ropy z Uralu v predchádzajúcom šesťmesačnom období, čo povedie k predvídateľnosti pre prevádzkovateľov, ako aj k tlaku na znižovanie ruských príjmov z energie. Zákaz transakcií pre Nord Stream 1 a 2: To znamená, že žiadny prevádzkovateľ z EÚ sa nemôže zapojiť do žiadnej transakcie týkajúcej sa plynovodov Nord Stream.

Zákaz dovozu rafinovaných ropných produktov získaných z ruskej ropy: Znamená to obmedzenie dovozu rafinovaných výrobkov vyrobených z ruskej ropy, ktoré sa spracúvajú v zahraničí a dodávajú do EÚ. Tým sa zabráni tomu, aby sa ruská ropa dostala na trh EÚ v akejkoľvek forme.

105 ďalších zoznamov plavidiel, čo znamená, že EÚ teraz zaradila do zoznamu celkovo 444 plavidiel v ruskej tieňovej flotile. Tri tankery na prepravu LNG boli vyradené zo zoznamu na základe pevného záväzku, že tieto plavidlá sa už nebudú zapájať do prepravy ruskej energie do ruských projektov Jamal a Arktída 2. Plavidlá uvedené na zozname podliehajú zákazu vstupu do prístavu a zákazu prijímania služieb. Popri zoznamoch týchto tankerov nespôsobilých na plavbu na mori EÚ oslovuje vlajkové štáty s cieľom zabezpečiť, aby registre lodí neumožňovali týmto tankerom plaviť sa pod ich vlajkou.

Plnohodnotné zoznamy – zmrazenie aktív, zákazy cestovania – v celom hodnotovom reťazci tieňovej flotily. Zameriavajú sa na ruské aj medzinárodné spoločnosti spravujúce plavidlá tieňovej flotily, obchodníkov s ruskou ropou, ako aj na významného zákazníka tieňovej flotily, rafinérie v Indii, ktorej hlavným akcionárom je spoločnosť Rosneft. Po prvýkrát určujeme aj kapitána plavidla tieňovej flotily, ako aj prevádzkovateľa otvoreného registra vlajkových lodí. Do dnešných zoznamov je zaradený aj jeden subjekt v ruskom odvetví LNG.

Finančné opatrenia

Zmena zákazu poskytovania špecializovaných služieb zasielania finančných správ s určitými ruskými bankami na úplný zákaz transakcií: To znamená, že spoločnostiam z EÚ sa doteraz zakazuje vykonávať akúkoľvek podnikateľskú činnosť vrátane poskytovania špecializovaných služieb zasielania správ, na ktoré sa vzťahuje toto opatrenie, s 23 subjektmi uvedenými na zozname.

Pridanie ďalších 22 ruských bánk k tejto transakcii a zákazu posielania správ, čím sa celkový počet zvýšil na 45. Žiaden hospodársky subjekt z EÚ nebude môcť priamo ani nepriamo spolupracovať so žiadnou z uvedených bánk vrátane poskytovania špecializovaných služieb zasielania správ.

Rozšírenie zákazu transakcií pre finančných prevádzkovateľov z tretích krajín vrátane poskytovateľov kryptoaktív, ktorí pomáhajú obchádzať sankcie, podporujú útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine alebo sú napojení na ruskú službu zasielania finančných správ. Hospodárskym subjektom z EÚ sa zakazuje vykonávať transakcie s ktorýmkoľvek z týchto finančných subjektov.

Nový zákaz transakcií zameraný na Ruský fond priamych investícií (RDIF), jeho dcérske spoločnosti, investície a finančné inštitúcie, ktoré ich podporujú. Novými opatreniami sa zakazuje spolupráca s akoukoľvek právnickou osobou, subjektom alebo orgánom, v ktorých má RDIF akékoľvek vlastníctvo alebo investície. To Rusku zabráni využívať fond RDIF na prístup na globálne finančné trhy, obchádzanie sankcií EÚ, získavanie cudzej meny, udržanie vojnového úsilia alebo zvýšenie odolnosti jeho hospodárstva. Tento balík je zameraný na štyri spoločnosti, do ktorých fond RDIF investoval, a pomáha hospodárskym subjektom pri vykonávaní a dodržiavaní predpisov.

Zákaz poskytovania určitého bankového softvéru: Zákaz poskytovania služieb a softvéru ruskej vláde a ruským spoločnostiam bude teraz zahŕňať kľúčové typy bankového softvéru.

OBCHODNÉ OPATRENIA

Balík rozširuje vývozné obmedzenia a zákazy s cieľom ďalej narušiť a oslabiť vojensko-priemyselný komplex Ruska. Patria medzi ne:

obmedzenia týkajúce sa ďalších pokročilých technológií;

Ďalšie zákazy vývozu, ktoré v roku 2024 zodpovedajú vývozu vo výške takmer 2,1 miliardy EUR.

ANTI-CIRCUMVENČNÉ OPATRENIA

Týmto balíkom sa do zoznamu subjektov, ktoré poskytujú priamu alebo nepriamu podporu ruskému vojenskému priemyselnému komplexu alebo sa zapájajú do obchádzania sankcií, dopĺňa 26 subjektov. Zahŕňa to 15 subjektov usadených v Rusku a 11 v iných tretích krajinách (4 v Turecku a 7 v Číne/Hongkongu).

V prílohe IV sa uvádzajú spoločnosti, ktoré sú vojenskými koncovými používateľmi alebo ktoré sú súčasťou ruského vojensko-priemyselného komplexu alebo sú s ním úzko prepojené a na ktoré sa vzťahujú ešte prísnejšie obmedzenia.

Zákaz tranzitu sa rozširuje pridaním 8 číselných znakov kombinovanej nomenklatúry (KN) zo zoznamu hospodársky kritických tovarov – aktualizovaného 24. februára 2025 – používaných v stavebníctve a doprave, z ktorých dva majú priamy význam pre energetický priemysel. To znamená, že uvedený tovar už nemôže prechádzať cez územie Ruska pri vývoze z EÚ do tretích krajín.

Balíkom sa zavádza aj osobitné univerzálne ustanovenie na riešenie rizika obchádzania vývozu položiek vyspelých technológií cez tretie krajiny. Členským štátom to poskytne dodatočný nástroj na zastavenie a vyšetrenie podozrivých zásielok a zabránenie obchádzaniu sankcií.

Zameranie sa na vojenské kapacity a dodacie podmienky Ruska

Dnešný balík obsahuje ďalších 55 položiek. Tieto zoznamy sa zameriavajú na vojenský priemyselný komplex s cieľom obmedziť vojenské spôsobilosti Ruska. S cieľom ďalej obmedziť prístup Ruska k tovaru a technológiám sa zoznamy zameriavajú na dodávateľský reťazec ruského vojenského priemyselného komplexu, a to aj prostredníctvom zoznamu spoločností v Číne, ktoré dodávajú tovar používaný na bojisku. Balík sa okrem toho zameriava na osem spoločností pôsobiacich v bieloruskom vojenskom priemyselnom komplexe, ktorý podporuje vojnové úsilie Ruska.

ZODPOVEDNOSŤ RUSKA

Pridaním ďalšej osoby, ktorá sa aktívne podieľa na ruskom „vojenskom vzdelávaní“ ukrajinských detí, sa naďalej zameriavame na osoby zodpovedné za indoktrináciu ukrajinských detí. Celkový počet označení v súvislosti s deportáciou a indoktrináciou ukrajinských detí sa tak zvýšil na viac ako 80.

V balíku sa uvádza aj niekoľko ruských zástupcov na okupovaných územiach vrátane osoby zodpovednej za manipuláciu s ukrajinským kultúrnym dedičstvom, ďalšieho popredného ruského podnikateľa a popredného ruského propagandistu.

OPATRENIA NA OCHRANU ČLENSKÝCH ŠTÁTOV Z ARBITRÁCIE

Zavedenie ochranných obmedzení týkajúcich sa urovnávania sporov medzi investorom a štátom (ISDS): Tieto nové opatrenia riešia riziko hospodárskych škôd spôsobených investičnými arbitrážami, ktoré začali osoby zaradené na zoznam v súvislosti so sankciami EÚ. Opatrenia poskytujú členským štátom ďalšiu ochranu pred nárokmi súvisiacimi so sankciami podľa ich dvojstranných investičných zmlúv. To zahŕňa možnosť členských štátov vymáhať všetky škody, ktoré im vznikli v dôsledku konaní o urovaní sporov medzi investorom a štátom začatých proti nim.

NOVÉ OPATRENIA NA ZÁKLADE BELARUSU

Balík zároveň obsahuje dodatočné opatrenia týkajúce sa Bieloruska, konkrétne zákaz obstarávania zbraní z Bieloruska, doplnenie všeobecného ustanovenia o položkách vyspelých technológií, transformáciu zákazu špecializovaných služieb zasielania finančných správ na úplný zákaz transakcií a doplnenie opatrení na ochranu členských štátov pred rozhodcovským konaním.

Tento balík zahŕňa aj dodatočné obmedzenia vývozu citlivého tovaru, technológií a priemyselného tovaru. Napokon sa pridáva jeden (1) subjekt, na ktorý sa vzťahujú obmedzenia, a osem (8) ďalších subjektov, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie aktív.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_25_1840

EÚ investuje 2,8 miliardy EUR do 94 dopravných projektov na podporu udržateľnej a prepojenej mobility v celej Európe

Európska komisia vybrala 94 dopravných projektov, ktoré získali takmer 2,8 miliardy EUR vo forme grantov EÚ v rámci Nástroja na prepájanie Európy (NPE). Modernizáciou železníc, vnútrozemských vodných ciest a námorných trás v rámci transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) projekty nielen pomôžu lepšie prepojiť európske regióny a mestá – sever na juh, východ na západ, ale aj zvýšia konkurencieschopnosť a odolnosť vnútorného trhu EÚ.

Zelená transformácia Európy prebieha v železničnej doprave

Železničná doprava získa najväčší podiel finančných prostriedkov – 77 % z celkového objemu – s investíciami zameranými na významnú modernizáciu infraštruktúry v rámci základnej a rozšírenej siete TEN-T, najmä v krajinách čerpajúcich finančné prostriedky z Kohézneho fondu. Patrí sem výstavba Rail Baltica v baltskom regióne a Poľsku a zlepšenia v Grécku a na Slovensku. Vysokorýchlostné železničné trate sa budú rozvíjať aj v Česku a Poľsku.

Okrem toho sa v rámci 32 projektov v 11 členských štátoch vrátane Rakúska, Nemecka, Talianska a Poľska zavedie Európsky systém riadenia železničnej dopravy (ERTMS) vo vlakoch a na tratiach, čím sa zlepši bezpečnosť železníc a cezhraničná interoperabilita.

Ekologickejšie prístavy a zvýšená odolnosť

EÚ investuje do celého radu projektov na zníženie vplyvu námornej a vnútrozemskej vodnej dopravy na životné prostredie. To zahŕňa modernizáciu prístavov v Írsku, na Cypre, Malte, v Chorvátsku a Poľsku elektrickou energiou z pobrežnej elektrickej siete s cieľom znížiť emisie z kotviacich lodí. Podpora bude smerovať aj na výstavbu a modernizáciu viacúčelových ťadoborcov v Estónsku, Fínsku a Švédsku s cieľom posilniť bezpečnosť a odolnosť podmorských káblov v súlade s nedávnym akčným plánom EÚ. Vo Francúzsku a Španielsku sa zavedú digitálne systémy riadenia dopravy s cieľom zlepšiť bezpečnosť a efektívnosť príbrežnej námornej dopravy a znížiť preťaženie.

Pokiaľ ide o vnútrozemské vodné cesty, vo Francúzsku dôjde k modernizácii pozdĺž Rýna, zatiaľ čo digitalizácia vodnej dopravy bude v Belgicku pokračovať.

Inteligentnejšie a bezpečnejšie dopravné siete

V cestnej doprave sa vybudujú alebo zmodernizujú bezpečné a chránené parkoviská v 10 členských štátoch vrátane Nemecka, Francúzska, Talianska a Rumunska.

Projekty budú podporovať aj zavádzanie kooperatívnych inteligentných dopravných systémov (C-ITS), čím sa zlepši bezpečnosť cestnej premávky a dopravné toky, najmä v mestských oblastiach. Projekty manažmentu letovej prevádzky budú naďalej prispievať k rozvoju jednotného európskeho neba s cieľom vytvoriť bezpečnejší, efektívnejší a udržateľnejší systém leteckej dopravy. Zníži sa tým dopravné preťaženie, znížia sa emisie a zlepši sa celková skúsenosť s leteckou dopravou.

Prínosom bude aj mestská mobilita s finančnými prostriedkami na prípravu výstavby alebo modernizácie multimodálnych uzlov osobnej dopravy v mestách ako Leuven (Belgicko), Norrköping (Švédsko), Nice a Marseille (Francúzsko) a Bolzano (Taliansko). Tieto uzly budú poskytovať plynulé spojenia medzi rôznymi druhmi dopravy, čo ľuďom uľahčí cestovanie po mestách.

Strategické a solidárne investície

EÚ nadväzuje na svoje úsilie o posilnenie koridorov solidarity medzi EÚ a Ukrajinou prostredníctvom projektov na zlepšenie železničnej prepojenosti a hraničných priechodov medzi Slovenskom a Ukrajinou a medzi Rumunskom a Moldavskom. Podpora EÚ pomôže Ukrajine prijať štandardný železničný rozchod EÚ, uľahčí plynulú cezhraničnú železničnú dopravu a podporí regionálny obchod.

EÚ okrem toho podporí jeden projekt na zlepšenie prístupnosti a odolnosti infraštruktúry v arktickom regióne, zabezpečenie bezpečných dodávateľských trás a rozvoj infraštruktúry s dvojakým použitím, ktorá je schopná odolávať vplyvom zmeny klímy.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_25_1705

Študentská stáž v Informačnom centre Europe Direct Prešov

Informačné centrum Europe Direct Prešov organizuje program neplatených študentských stáží, ktorého cieľom je poskytnúť študentom vysokých škôl príležitosť spojiť teoretické vedomosti s praktickými skúsenosťami a umožniť im oboznámiť sa so základmi činností informačného centra, EÚ a európskych inštitúcií.

Čo táto stáž ponúka?

- prax v odbore
- možnosť lepšieho umiestnenia na trhu práce
- prepojenie teórie a praxe
- získanie nových znalostí a skúseností
- odborný dohľad interného mentora
- nadviazanie profesionálnych kontaktov
- zoznámenie sa s kultúrou a etiketou daného prostredia
- zdokonalenie sa v cudzom jazyku
- účasť na konferenciách
- pomoc pri príprave podujatí

Nutné predpoklady

- záujem o dianie v Európskej únii
- prehľad o základoch fungovania EÚ, jej rozhodovacích procesoch a inštitúciách
- schopnosť pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami

V prípade záujmu pošlite svoj životopis spolu s krátkym motivačným listom v slovenskom jazyku na adresu: europedirect@sfpa.sk

---

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov sa nachádza vo všetkých členských štátoch, aj v tom Vašom

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie

Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:

- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)
- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnicki, konzultanti, akademici).

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

EUROPE DIRECT
Prešov

europedirect@sfp.sk

www.edpresov.sk

Europe Direct Prešov

Edpresov

Europe Direct Prešov

17. Novembra 6600/1, 080 01 PO

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Vydané za pomoci spolufinancovania EÚ.

